

POKROK ZÁPADA

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICĚ.

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1871—ROČNÍK 45.

OMAHA, NEBR., DNE 3. LISTOPADU 1915.

ČÍSLO 16.

SRBSKÝ ARSENÁL V RUKOU TEUTONŮ

Němci dobyli Kragujevac, zatím co Bulhaři snaží se postoupiti ku kapitulu Niši.

BULHAŘI STÁLE NA POSTUPU

Srbové bojují jako dáblové ve svých horách a způsobují ve tlelém obrovské ztráty.

Londýn, 2. listopadu. — Němci obsadili Kragujevac, srbské město s vojenským arsenálem, zatím co jejich bulharští spojenci snaží se postoupiti skrze hory k válečnému kapitulu Srbska, Niši. Kragujevac leží devětadesát mil pod Bělehradem. Je v něm hlavní arsenal Srbska a velká továrna na prach.

Od všech stran Rakoušané, Němci a Bulhaři zatahují síť kolem srbských armád a jejich postavení stává se každého dne vážnější. Srbové bojují vytrvale a zoufale s snaze zachrániti svoji zemi a zřekli sobě vojensku polního maršálka Mackensena takové ztráty, že tento byl nucen proti nim vyslati posily a zanechat prozatím provedení plánů na zaplavení východních a jižních částí Srbska bulharými kteří mají větší zkušenosti a ve dení války v horách, v nichž srbské posily jsou neobyčejně pevné.

Od místa, kde Timok vlévá se do Dunaje, na severovýchodě, k Uskubu na jihu, Bulhaři postupují nepřetržitě směrem západním zatlačují Srby z měst do hor ale od Uskubu dále na jih jejich postup byl zastaven, ježto Srbové v tomto území byli sešlani francouzským a anglickým vojskem moderními děly a dělostřelci, kteří mají činné zkušenosti z Francie a poloostrova Galipolského. Vyjí mají spojence, kteří vysazeno bylo v Soluni a kteří Němci odhadují na 70,000 mužů není žádných zpráv o dalších posilách pro Srby.

Došly zprávy, že ruské transportní lodě objevily se před Varou, bulharským přístavem v Černém moři, ale zprávy této ne dostalo se doposud potvrzení. Z zpráv, docházejících z Bukureště dle se souditi, že rumunský lid na kloněn je zakročeni na straně spojenců a činí se tlak na krále a ka binet, aby země připojila se ku spojencům a dovolila přechod ruskému vojsku skrze rumunské území. Recko pokračuje v přátelské neutralitě ku spojencům.

Němci, setkavše se s nezdarem ve snaze o postup k Rize a Dvinskou na severu východní fronty různými cestami, pokoušeli se nyní o postup po železniční linii při pobřeží zálivu říšského od Tukumu a dle zpráv z Berlína, dostihli již bodu, ležícího záp. od Schloek. Je to ale velice neopatrný postup a velká rozloha země, po které postup je nesnadný, ležící mezi nimi a cílem.

Ve výhledu u Dvinska, západně a jihozápadně od tohoto města, Rusové zahájili ofenzivu, proti v očekávání nových útoků Němců.

Ve Francii bitva o Butte de Tahure, který Němci znovu dobyli u Francouzích, je doposud v proudu, ale doposud nedošlo k žádným důležitým změnám postavení obou armád. Také v jiných částech na západě dochází k bojům. Jako velké oběti vyžadují si frontní útoky, vychází na jevo ze zpráv polního maršálka sira Johna Frencha. Týž praví, že výkaz německých ztrát ukazuje, že sedm německých battalií, které posílaly se na bitvu u Loos, nepochybně za německého protiútoky, ztratily 80 procent své síly.

Z Berlína dochází zpráva, že bulharské dělostřelctvo, které postoupilo od Kněževa a Pirotu v Srbsku, zahájilo bombardování vnějších pevností Niše.

Anglické vojsko, které vyloděno bylo v Soluni a posláno na pomoc Srbsku, nalézá se nyní v zálopek svých srbských spojenců

nedaleko Strumica. Zde Bulhaři jsou udržováni v šachu a doposud nepodařilo se jim postoupiti ani v jediném místě. Za to ale Niš nalézá se ve velkém nebezpečí. Bulhaři snaží se postoupiti zvláště v těchto místech, aby rozšířili linii komunikační s Uherskem až k Dunajskému údolí.

O ruských posilách, které odhadovány jsou nyní již jenom na 200,000 mužů, nebylo v posledních dnech mnoho slyšeti. Docházejí ale zprávy o obnovení bombardování bulharských pobřežních měst ruskými váleč. loděmi. Dle zpráv ze Sofie, podařilo se Bulharům zabrat část města Vales, nalézajícího se na pravém břehu řeky Vardar. Druhá část města nalézá se v rukou Srbů, kteří kladou vytrvalý odpor a způsobují Bulharům velké ztráty.

Zpráva z Paříže udává, že ve vylodování vojska spojenců v Soluni se pokračuje, ale Londýn o tom zachovává stále mlčení. O bojích v Dardanellách nedošlo mnoho zpráv a také z italsko-rakouské fronty nedošly nové zprávy. Zpráva z Londýna zmiňuje se o obnovení činnosti spojeneckých vojsk na poloostrově Galipolském. Dělostřelctvo, podporované křižáckými, útočí nepřetržitě na posily úrecké. Ostatní loďstvo spojenců pokračuje v bombardování bulharských přístavů při moři Egejském.

Rumunští generálové pro válku na straně spojenců.

Milán, 1. listopadu. — Časopis Corriere Della Serra přináší zprávu svého bukurešťského korespondenta, dle které ve službě rumunského generálského štábu, v níž jednalo se o vojenskou situaci, dvě třetiny generálů prohlásily se ve prospěch vstoupení Rumunska do války na straně spojenců. Generál Averescu, bývalý ministr války, byl hlavním mluvčím pro akročení. Když byl tázán generálem Christosem, má-li za to, že Rumunsko může vésti vítěznou válku na dvou frontách, prohlásil, že nejenom to považuje za možné, ale že všechny potřebné plány jsou připraveny. Polohodně, rumunské listy byly oprávněny popřítí prohlášení, že král Ferdinand dal ujistění Radevovi, bulharskému vyslanci v Bukurešti, že Rumunsko zůstane neutrální, lež vy jeho vlastních zájmů bylo dočeno. Rumunský tisk také popřítí, že přítomný král anebo jeho stee kdykoliv měli akcie v Krupovské továrně na střílivo a zbraň.

Utrpení židů v Rusku.

Londýn, 1. listopadu. — Ve službě židů v tomto městě ve prospěch sčítání fondu k pomoci práci mezi židovskými obětmi války bylo oznámeno, že 1,500,000 židů hladel v Rusku. Leopold Rothschild předseda této společnosti a vedle něho prominentní židé, Lord Swaythling, vrehní rabín Hertz srael Zangwill a jiní byli přítomni. Bylo oznámeno dále, že sbírky mezi anglickými židy silně pokračují. Petrohrad očekává, že ugliští židé seberou na zmírnutí díly svých ruských souvěrců 45,000,000, ale až doposud jenom 500,000 bylo sebráno.

Kanada opatří čtvrt milionu vojáků.

Ottawa, Ontario, 1. listopadu. — Kanada přispěje čtvrt milionem vojska ku anglické armádě. Toto rozhodnutí bylo úředně oznámeno kabinetní radou předsedávajícího premiéra, Roberta L. Bardena. Toto rozhodnutí znamená, že povoláno bude do zbraně 100,000 dalších mužů v Kanadě.

Recko musí se co nejdříve rozhodnout.

Londýn, 1. listopadu. — Stausko Recka k přítomné válce musí býti co nejdříve prohlášeno. Očekává se, že spojenci pošlou Recku určitou notu, v které žádají, aby rozhodně, aby buďto zakročilo anebo rozpustilo své vojsko. Recké vojsko je soustředováno nyní v okolí Soluně. Praví se, že není dostatečných prostředků k

DENNÍ POKROK

Již dlouhou dobu byla citěna a viděna potřeba denního časopisu pro západní Čechy. Mnohokrát nesčetnými osobami bylo na nás naléháno, abychom vyplnili tuto potřebu — tuto mezeru v společenském a občanském životě našich krajanů. Je všeobecně přiznáváno, že pokusy chicagských a jiných východních denníků nebyly úspěšné a že všechny minuly se daleko od cíle svého. Citíme, že Češové ve Velké Omaze, v Nebrasce a na celém západě, od severu k jihu, přejí si mít denního časopisu, který opravdu byl by denníkem západním, který byl by redigován a vydáván západními lidmi, kteří znají potřeby a požadavky západu, lidmi, kterým zájem o západní krajany přirostl k srdci.

Z této příčiny, po pečlivé přípravě ku konání této práce schopné a rychle, přicházíme před vás dnes a odevzdáváme do rukou vašich první číslo denníku, který bude skutečně západním, denníku, který určen byl k vyplnění mezery v našem společenském a občanském životě, denníku, který zaznamenáváti bude západní události a při tom poskytovatí bude vám zprávy z celého světa rychle a přesně, denníku, který poskytne vám nejlepší v literatuře, denníku, který bude zkrátka vašim denníkem a který bude mít zvláštní význam pro vás.

Podstupujeme tuto práci v plném uvědomění si její důležitosti. Dobře víme, že podnikli jsme obtížný úkol a velké finanční závazky, poněvadž v této době moderní standardy denních časopisů (stanovené soudobými anglickými listy) nalézájí se na pozoruhodné výši. Ale nejsme nikterak zastrášení velikostí této práce. Světlíci jsme kabáty opozití těch několika lidí, jichž hlavním zaměstnáním jest a vždy bylo trhati dolů všechno, co jiný pokouší se vybudovati, ale my také víme, že je tu tisíce jiných, jichž srdce záhoří pro každou dobrou věc a kteří rádi poskytnou ruky pomocné každému důležitému podniku, určenému ku pomoci našim českým osadám, aby udržovány byly v soukroku s pokrokem našich dob. Jsme potěšeni počtem našich upřímných přátel, kteří blahopřáli nám k odvaze a vůli podniknouti projekt, který v jisté době zdál se beznadějným a kteří přáli nám největšího úspěchu. Je to tento druh spolupráce, který je nutností pro úspěch západního denníku, ježto místní poměry nelze ani z daleka srovnávati s poměry ve východních městech, majících české denníky. — Děkujeme jednomu každému a všem a slibujeme, že nasadíme všechny své síly, abychom byli hodni důvěry, kterou v nás jste vložili a abychom s vaší pomocí učinili DENNÍ POKROK silným a vlivným činitelem pro dobro, po kterém my i vy upřímně toužíte.

Nuže, podporujte domácí instituci — západní podnik! BUREŠ a BUREŠ, vydavatelé Pokroku.

Transportaci vojska spojenců do Srbska, ježto velké množství železničních povozů bylo rezervováno pro potřebu řecké armády.

Cisár německý chce mir.

Londýn, 1. listopadu. — Není o tom pochybnosti, že Německo přišlo si uzavřítí mír nyní, dokud ještě může se odkázati na různé výhody, které během následujících měsíců může ztratiti. Zvláště nebezpečný postup Rusů na východním bojišti nutí Němce, aby snažili se zakončiti válku co nejdříve. V posledním měsíci nepodařilo se Němcům docíliti žádného pozoruhodného vítězství, ačkoliv byly nasazeny všechny jejich síly, aby udržena byla důvěra v příznivý výsledek války u německého lidu a v zemích neutrálních.

Turci dostanou brzy střílivo.

Londýn, 1. listopadu. — První část rakousko-německo-bulharské kampaně v Srbsku byla ukončena. Teutonská vojska docílila spojení s vojsky bulharskými v severovýchodním rohu Srbska a tak docíleno bylo volné cesty z Rakouska do Bulharska po Dunaji. Flotilla parníků je připravena již k transportaci válečného materiálu pro Turecko a Bulharsko. Teutonští a bulharští vojenská vůdce prohlašují, že Srbové nemohou klásti dopravě do Dunajské překážky a tak nedostatku stříliva v Turecku a Bulharsku bude co nejdříve odpomoceno. Má se za to, že bulharská vojska nyní soustředí svoje snahy na dobytí Niše, čímž docíleno bylo by pozoruhodné strategické výhody. Nepochybně po té učiněn byl by pokus o obnovení železničního spojení mezi Bělehradem, Niš a Sofií.

Rusko následuje příkladu Německa.

Petrohrad, 1. listopadu. — Rusko následuje příkladu Německa a pracuje pilně na organizaci svého, co sesíliti může armádě a zajistiti jí konečné vítězství. V krátkodobě Rusko bude mítí obrovité armády dobře vycvičených vojáků, pohotových zaujmouti místo na válečné frontě. Během posledních měsíců svoláno bylo velké množství vojáků do evičských táborů. Tito již po několik týdnů nalézájí se ve vojenském eviku a co nejdříve bude možno jim doplňovati mezery na bitevní linii. Kromě toho provedena byla také mobilisace

ZNIČENÉ ZDI PEVNOSTI V BĚLEHRADĚ.

Účinek palby těžkého dělostřelctva rakouského a německého na zdi pevnosti je viděti na našem obrázku části pevnosti bělehradské po bombardování rakousko-německými děly.

dělnictva pro práci v továrnách na střílivo a zbraně. I tyto podlehati budou přísnému vojenskému zákonu. Všechny továrny, kovárny a strojárny byly převzaty vojenskou správou a pilně se v nich pracuje na výrobě válečného materiálu. Nepochybně co nejdříve také železnice budou řízeny muži, nalézající se pod vojensko-disciplínou. V krátké době celé Rusko proměněno bude ve velký vojenský tábor. Rusko snaží se vykonati to, co Německo učinilo hned na počátku války a čím zajistilo první své úspěchy. Všichni tělesně schopní muži budou povinni sloužiti v armádě anebo tam, kde jich bude třeba.

Anglie nevyjednává o mír.

Londýn, 31. října. — David Lloyd George, anglický ministr munícií, prohlásil rozhodně před parlamentem, že Anglie nenalézá se v žádném přímém anebo nepřímém vyjednávání o mír. "Nebudeme pomýšleti na vstup do jakéhokoliv mírového jednání, vyjíma je po dohodě s ostatními našimi spojenci, dle znění dohody ze září v roce 1914," prohlásil na učiněný dotaz jinonovaný ministr.

Anglické ztráty.

Londýn, 31. října. — Anglické ztráty od zahájení války do 9. října byly 493,294 mužů. Úřední zpráva o ztrátách až do 21. srpna udávala je na 381,983. Z toho možno souditi, že od 21. srpna do 9. října byly ztráty 111,311, čili 2,271 průměrně denně. Toto zvýšení ztrát možno přičísti velké ofenzivě na západě, která vyžádala si velkých obětí.

ZNÁMÝ VYDAVATEL NĚMECKÝCH LISTŮ MRTEV.

Herman Ridder, vydavatel německého čas. New York Staats Zeitung, náhle zemřel.

New York, 1. listopadu. — Herman Ridder, pokladník demokratického národního výboru a vydavatel známého německého denníku, New York Staats Zeitung, zemřel náhle dnes večer ve svém domově v tomto městě. Herman Ridder byl rodákem z New Yorku a žil zde téměř celý svůj život. Byl narozen z německých rodičů dne 5. března, 1851. Ve věku 11 let nastoupil práci v obchodě s klobouky a rychle na to získal místo u jisté firmy na Wall ulici, kde zůstal až do svého třináctého roku, kdy vstoupil do zaměstnání u Trademans' Fire Insurance Co. U společnosti této setrval po čtrnáct let. Posledních sedm let zastával místo jednatele. V roce 1878 zanechal podnikatelského obchodu a ujal se novinářství, založiv Katholisches Volksblatt. V roce 1886 založil Catholic News. V roce 1890 stal se podřídným nejvyššího amerického německého denního listu, New Yorker Staats Zeitung, a byl zvolen ředitelem, pokladníkem a správcem podniku. Po několika letech pak stal se prezidentem této společnosti. Ridder byl i politicky činným jako neodvislý demokrat a zastával se hlavně zájmů opravné tarify. Byl prominentním pracovníkem v Clevelandové kampani a byl pokladníkem národního výboru demokratického během kampaně v roce 1908. Ridder zaujímal vynikající místo mezi americkými Němci a považován byl za jednoho z jejich vůdčů. V demokratické straně pak znamenal činitele tak významného, že mluvil se dokonce na konvenci v Denver a nominaci jeho pro úřad místopředsedy. Ridder zemřel jako zámožný muž.

Byl ale selfmordancem v pravém slova tohu smyslu. Začal vydělávati si živobytí již ve svých jedenácti letech, stav se posléstem v obchodě s klobouky. V přítomné válečné době byl jedním z nejvyšších zastánců Německa a často ve svém časopise otiskoval články, které sehalovaly německé pirátství na moři, pro které meš Německem a Spojenými Státy došlo k rozporům.

VILLA ZAHÁJIL ÚTOK NA AGUA PRIETA

Kapral Jones poraněn Carranzovým vojákem a L. F. Taylor postřelen na amer. půdě.

PRUDKÁ STŘELBA V PROUDU

Villova vojska zahájila útok na všech stranách, ale zastavila se před opevněním.

Douglas, Ariz., 1. listopadu. — Všeobecný útok Villových vojsk na Agua Prieta zahájil byl v 6:30 hodin dnes večer. Villova vojska zahájila prudkou střelbu ze všech stran a postupovala k městu. Střelba ale ustala, když Villova vojska dostala se k opevnění na východní straně Agua Prieta a počala kopati pro sebe zákopy k vůli lepší ochraně. Mezitím půsádka Carranzova zasypávala útočnický ohněm z pušek a strojových pušek. Velké reflektory usnadňovaly jí tuto práci. Bitva byla v plném proudu večer.

Calles, velitel Carranzovy posádky v Agua Prieta, oznámil, že jeho ztráty až doposud jsou osm usmrcených a čtyřadvacet raněných. Tvrdí, že útok Villových vojsk na opevnění v Agua Prieta byl odrazen a že Villa měl ztráty nejméně 200 mužů.

Jak bylo očekáváno, během bitvy mezi vojsky Villovými a Carranzovými kule padaly na americkou půdu. Za dvě hodiny po té, kdy první rána byla vystřelena, útržky stříel počaly padati na půdu Spojených Států a mnoho životů bylo ohroženo. Louis F. Taylor, řídilonoš v restaurantě, byl poraněn. Ve velkém nebezpečí nalézáli se spolkojí vojáci, kteří tábořili asi dvě míle od Douglas. Kapral Jones od kumpanie G, sedmého pěšího pluku, byl postřelen Carranzovým vojákem, který vylezl ze zákopy u Agua Prieta a pokřikem "Viva Carranza!" vystřelil šest ran po Jonesovi, který nalézá se na hřbitve na hranicích nedaleko celnice. Ale americký vojn nebyl vážně poraněn.

Taylor postřelen byl před americkou celnicí, kam více jak sedmdesát kulek ze strojových pušek padlo mezi skupinu amerických vojáků a mexických žen a dětí, které právě přešly hranice, aby uchýlily se na americkou půdu. Kule zasáhla jej do zad.

Generál Thomas F. Davis, velitel 6,000 amerických vojáků, shromážděných při pomoci, poslal mexickým vůdčím výstrahu a žádal, aby změnili směr své palby, tak aby životy amerických občanů nebyly ohrožovány.

Velké množství mexických žen a dětí přešlo z mexického pomozí na americkou stranu a trpí nyní zimou a hladem, ježto potřeby, slibené generálem Callesem, doprovedy zpravadajské agentury oznámil, že Turčům bylo uloženo zmnožiti ruské pokusy o vysazení vojska na bulharské pobřeží a byli povoláni, aby nahradili Bulhary z obav, že domácí vojsko by se na valný odpor Rusům nepostavilo. Také 5,000 německých vojáků z Cañhadu posláno bylo k bulharskému černo-mořskému pobřeží, jehož obrana svěřena byla německým důstojníkům, kteří meškali v Turecku.

Majetek Maderovy rodiny, nalézájí se v území kontrolovaném Carranzou, byl skonfiskován, dle zpráv, jež došly sem z Torreónu. Majetek tento odhaduje se na několik milionů dolarů. Praví se, že Albert Blairovi, správci tohoto majetku, bylo nalézáno, aby opustili Torreón ve čtyřadvaceti hodinách. Blair, odvolávaje se na anglické občanství, odpověděl tak učiniti a obrátil se pro ochranu na anglické vyslancetví ve Washingtoně.